ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน ต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาสวนส้มในพื้นที่ อำเภอฝาง จังหวัดเซียงใหม่

ผู้เขียน

นายประยูร วรรณราช

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์

บทคัดย่อ

ในการศึกษาเรื่อง "บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนต่อปัญหา สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาสวนส้มในพื้นที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่" มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ที่ทำการปลูกสวนส้มในเขตพื้นที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการปัญหา สิ่งแวดล้อมพื้นที่ที่ทำการปลูกส้มในปัจจุบันและในอนาคตและ 3)เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการ จัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมพื้นที่การทำสวนส้มของประชาชนในพื้นที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาประชาชน และองค์กรท้องถิ่น จำนวน 395 คน ใช้แบบ สอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบ แบบสอบถามมีความใกล้เคียงกันทั้งสองเพศ โดยเป็นเพศชายร้อยละ 48.4 และเพศหญิงร้อยละ 51.6 อายุโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 42 ปี มีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณ 2,487.80 บาท ซึ่งส่วนใหญ่ได้ รับการศึกษาระดับประถมศึกษา และประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด โดยมีจำนวนสมาชิกใน ครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ 4 คน ประชากรส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในองค์กร มีผู้ดำรงตำแหน่งใน องค์กรต่าง ๆ ร้อยละ 13.4 และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในองค์กรนั้น ๆ เฉลี่ยอยู่ในตำแหน่ง 3 ปี

ความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผู้สนใจ ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางโดย พบว่า แหล่งข่าวเกี่ยวกับปัญหา สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างได้รับส่วนใหญ่ จะได้รับบ่อยที่สุดจากโทรทัศน์ ลงมาคือ วิทยุ/หอกระจายข่าว เพื่อนบ้าน/ญาติ ในด้านการรับรู้และความคิดเห็นต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมใน อำเภอฝาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี

ในด้านทัศนคติและความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับ มากมีค่าเฉลี่ยรวมของข้อคำถาม 57.26 กล่าวได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าในพื้นที่อำเภอ ฝางประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก

ในด้านของการมีส่วนร่วมและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนใน การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม 21.37 กล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แทบ ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมเลย ขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีบทบาท ต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและไม่สามารถแสดงบทบาทการตอบสนองต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชน พบว่าปัจจัยส่วน บุคคล ด้านเพศและการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชน ขณะที่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ และตำแหน่งในชุมชนและองค์กรมีผลต่อจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved

G_{MAI}

Independent Study Title

The Role of Local Organization and
People on Environmental Problems: A
Case Study of Mandarin Gardening in
Amphoe Fang, Changwat Chiang Mai

Author

Mr. Prayoon Wannaraj

Degree

Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisor

Associate Professor Dr. Kosum Saichan

Abstract

The study of "The Role of Local Organization and People on Environmental Problems: A Case Study of Mandarin Gardening in Amphoe Fang, Changwat Chiang Mai" has the following objectives: 1) To study the environmental problems in the area that plant mandarin, 2) To study the role of local organization and people in managing the environmental problem in the area that plant mandarin, in the present and in the future, and 3) To study factors constitute the management of environmental problems in the area that plant mandarin in Amphoe Fang, Changwat Chang Mai.

In this study, the author studied Tambon administrative organization and employed 395 samples in the area where plant mandarin. The tools of the study were questionnaires and interview form. The result of this study found that the gender of the samples was closely in the same proportion. 48.4 per cent of them were male and 51.6 per cent of them were female. The average age of them was 42 years old. The average income is 2487.80 baht. Most of them had primary educational level and work as employees. Each family contains average 4 members.

Most of the population had no position in any organization. 13.4 per cent of the sample have positions in some organizations. The time range for the position was generally 3 years.

According to the interest in environmental problem news, the study found that most of the samples were interested in the environmental problems in moderate degree. The most frequent channel of the environmental problem news were television, radio local newscast and neighboring/relatives. According to the perception and opinion of the environmental problems in Amphoe Fang, the sample had good level of knowledge in environmental problems.

According to the attitudes and opinion of the environmental problems, in general people agreed with the environmental problems at high level. The average mean of the questions are 57.26 which meant most of the people agreed that Amphoe Fang encountered serious environmental problems.

As for the participation and role of local administrative organization and the people in managing environmental problems, the average mean was 21.37, which meant, most of the sample hardly participated in the managing of environmental problems. Local administrative had no role in rectifying the environmental problems and had no role in responding the environmental problems.

In the study of factors constituting to the people's management of environmental problem, the result of this study found that personal character like gender and education had no influence to the environmental management while the personal character like occupation and position in the community and organization influenced the environmental management.

ลิขสิทธิมหาวิทยาลัยเชียงใหม Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved